

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే కిష్కింధాకాండే

॥ ద్వాదశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ద్వాదశః సర్గః ॥

శ్రీరామేణ సప్తసాలవృక్షాణాం భేదనం శ్రీరామస్యాజ్ఞయా సుగ్రీవేణ
కిష్కింధాయామాగత్య వాలినో యుద్ధాయాహ్వానం యుద్ధే తతః పరాజితస్య
తస్య మతంగవనే పలాయనం తత్ర శ్రీరామేణ తస్య సమాశ్వాసనం
తదభిజ్ఞానార్థం గలే గజపుష్పీలతాం నిక్షిప్య తస్య పునః ప్రేషణం చ

ఏతచ్ఛ వచనం శ్రుత్వా సుగ్రీవస్య సుభాషితం ।

ప్రత్యయార్థం మహాతేజా రామో జగ్రాహ కార్ముకం ॥ 4.12.1 ॥

స గృహీత్వా ధనుర్ఘోరం శరమేకం చ మానదః ।

సాలముద్దిశ్య చిక్షేప పూరయన్ స రవైర్దిశః ॥ 4.12.2 ॥

స విస్ఫుఱ్ఱో బలవతా బాణః స్వర్ణపరిష్కృతః ।

భిత్త్వా సాలాన్ గిరిప్రస్థం సప్తభూమిం వివేశ హ ॥ 4.12.3 ॥

సాయకస్తు ముహూర్తేన సాలాన్ భిత్త్వా మహాజవః ।

నిష్పత్య చ పునస్తూర్ణం తమేవ ప్రవివేశ హ ॥ 4.12.4 ॥

తాన్ దృష్ట్వా సప్త నిర్భిన్నాన్ సాలాన్ వానరపుంగవః ।

రామస్య శరవేగేన విస్మయం పరమం గతః ॥ 4.12.5 ॥

స మూర్ఘా న్యపతద్ భూమౌ ప్రలంబీకృతభూషణః ।

సుగ్రీవః పరమప్రీతో రాఘవాయ కృతాంజలిః ॥ 4.12.6 ॥

ఇదం చోవాచ ధర్మజ్ఞం కర్మణా తేన హర్షితః |
రామం సర్వాస్త్రవిదుషాం శ్రేష్ఠం శూరమవస్థితం || 4.12.7 ||

సేంద్రానపి సురాన్ సర్వాంస్త్యం బాణైః పురుషర్షభ |
సమర్థః సమరే హంతుం కిం పునర్వాళినం ప్రభో || 4.12.8 ||

యేన సప్త మహాసాలా గిరిర్భూమిశ్చ దారితాః |
బాణేనైకేన కాకుత్స్థస్థాతా తే కో రణాగ్రతః || 4.12.9 ||

అద్య మే విగతః శోకః ప్రీతిరద్య పరా మమ |
సుహృదం త్వాం సమాసాద్య మహేంద్రవరుణోపమం || 4.12.10 ||

తమద్వైవ ప్రియార్థం మే వైరిణం భ్రాతృరూపిణం |
వాలినం జహి కాకుత్స్థ మయా బద్ధోఽయమంజలిః || 4.12.11 ||

తతో రామః పరిష్వజ్య సుగ్రీవం ప్రియదర్శనం |
ప్రత్యువాచ మహాప్రాజ్ఞో లక్ష్మణానుగతం వచః || 4.12.12 ||

అస్మాద్గచ్ఛామ కిష్కింధాం క్షిప్తం గచ్ఛ త్వమగ్రతః |
గత్వా చాహ్వాయ సుగ్రీవ వాలినం భ్రాతృగంధినం || 4.12.13 ||

సర్వే తే త్వరితం గత్వా కిష్కింధాం వాలినః పురీం |
వృక్షైరాత్మానమావృత్య హ్యతిష్ఠన్ గహనే వనే || 4.12.14 ||

సుగ్రీవోఽప్యనదద్ ఘోరం వాలినో హ్వానకారణాత్ |
గాఢం పరిహితో వేగాన్నాదైర్భిందన్నివాంబరం || 4.12.15 ||

తం శ్రుత్వా నినదం భ్రాతుః క్రుద్ధో వాలీ మహాబలః |
నిష్పపాత సుసంరభో భాస్కరోఽస్తతటాదివ || 4.12.16 ||

తతః సుతుములం యుద్ధం వాలిసుగ్రీవయోరభూత్ |
గగనే గ్రహయోర్ఘోరం బుధాంగారకయోరివ || 4.12.17 ||

తలైరశనికల్పైశ్చ వజ్రకల్పైశ్చ ముష్టిభిః |
జఘ్నుతుః సమరేఽన్యోన్యం భ్రాతౌ క్రోధమూర్చ్ఛితౌ || 4.12.18 ||

తతో రామో ధనుష్పాణిస్తావుభౌ సముదైక్షత |
అన్యోన్యసదృశౌ వీరావుభౌ దేవావివాశ్వినౌ || 4.12.19 ||

యన్నావగచ్ఛత్ సుగ్రీవం వాలినం వాపి రాఘవః |
తతో న కృతవాన్ బుద్ధిం మోక్షుమంతకరం శరం || 4.12.20 ||

ఏతస్మిన్నంతరే భగ్నుః సుగ్రీవస్తేన వాలినా |
అపశ్యన్ రాఘవం నాథమృష్యమూకం ప్రదుద్రువే || 4.12.21 ||

క్లాంతో రుధిరసిక్తాంగః ప్రహరైర్జర్జరీకృతః |
వాలినాభిద్రుతః క్రోధాత్ ప్రవివేశ మహావనం || 4.12.22 ||

తం ప్రవిష్టం వనం దృష్ట్వా వాలీ శాపభయాత్ తతః |
ముక్తో హ్యసి త్వమిత్సుక్త్వా స నివృత్తో మహాబలః || 4.12.23 ||

రాఘవోఽపి సహ భ్రాత్రా సహ చైవ హనూమతా |
తదేవ వనమాగచ్ఛత్ సుగ్రీవో యత్ర వానరః || 4.12.24 ||

తం సమీక్ష్యాగతం రామం సుగ్రీవః సహలక్ష్మణం |
హ్రీమాన్ దీనమువాచేదం వసుధామవలోకయన్ || 4.12.25 ||

ఆహ్వాయస్వేతి మాముక్త్వా దర్శయిత్వా చ విక్రమం |
వైరిణా ఘాతయిత్వా చ కీమిదానీం త్వయా కృతం || 4.12.26 ||

తామేవ వేలాం వక్తవ్యం త్వయా రాఘవ తత్త్వతః |
వాలినం న నిహన్మీతి తతో నాహమితో వ్రజే || 4.12.27 ||

తస్య చైవం బ్రువాణస్య సుగ్రీవస్య మహాత్మనః |
కరుణం దీనయా వాచా రాఘవః పునరబ్రవీత్ || 4.12.28 ||

సుగ్రీవ శ్రూయతాం తాత క్రోధశ్చ వ్యపనీయతాం |
కారణం యేన బాణోఽయం స మయా న విసర్జితః || 4.12.29 ||

అలంకారేణ వేషేణ ప్రమాణేన గతేన చ |
త్వం చ సుగ్రీవ వాలీ చ సదృశౌ స్థః పరస్పరం || 4.12.30 ||

స్వరేణ వర్చసా చైవ ప్రేక్షితేన చ వానర |
విక్రమేణ చ వాక్యైశ్చ వ్యక్తిం వాం నోపలక్షయే || 4.12.31 ||

తతోఽహం రూపసాదృశ్యాన్మోహితో వానరోత్తమ |
నోత్స్సజామి మహావేగం శరం శత్రునిబర్హణం || 4.12.32 ||

జీవితాంతకరం ఘోరం సాదృశ్యాత్ తు విశంకితః |
మూలఘాతో న నౌ స్యాద్ధి ద్వయోరితి కృతో మయా || 4.12.33 ||

త్వయి వీర విపన్నే హి అజ్ఞానాల్లాఘవాన్మయా |
మౌఢ్యం చ మమ బాల్యం చ ఖ్యాపితం స్యాత్ కపీశ్వర || 4.12.34 ||

దత్తాభయవధో నామ పాతకం మహాదద్భుతం |
అహం చ లక్ష్మణశ్చైవ సీతా చ వరవర్ణినీ || 4.12.35 ||

త్వదధీనా వయం సర్వే వనేఽస్మిన్ శరణం భవాన్ |
తస్మాద్ యుధ్యస్వ భూయస్త్యం మా మాశంకీశ్చ వానర || 4.12.36 ||

ఏతన్ముహూర్తే తు మయా పశ్య వాలినమాహవే |
నిరస్తమిషుణైకేన చేష్టమానం మహీతలే || 4.12.37 ||

అభిజ్ఞానం కురుష్వ త్వమాత్మనో వానరేశ్వర |
యేన త్వామభిజానీయాం ద్వంద్వయుద్ధముపాగతం || 4.12.38 ||

గజపుష్పీమిమాం పుల్లాముత్పాట్య శుభలక్షణాం |
కురు లక్ష్యణ కంఠేఽస్య సుగ్రీవస్య మహాత్మనః || 4.12.39 ||

తతో గిరితటే జాతాముత్పాట్య కుసుమాయుతాం |
లక్ష్యణో గజపుష్పీం తాం తస్య కంఠే వ్యసర్జయత్ || 4.12.40 ||

స తయా శుశుభే శ్రీమాన్ లతయా కంఠసక్తయా |
మాలయేవ బలాకానాం ససంధ్య ఇవ తోయదః || 4.12.41 ||

విభ్రాజమానో వపుషా రామవాక్యసమాహితః |
జగామ సహ రామేణ కిష్కింధాం పునరాప సః || 4.12.42 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
కిష్కింధాకాండే ద్వాదశః సర్గః ||